

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

84. An Cardinales Religiosis statim soluantur à voto paupertatis, & efficiantur Domini reddituum Ecclesiasticorum instar Cardinalium sæcularium, & ideo superuacaneæ consumpta, & in vsus illicitos, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

2. Verum ego probabiliter contra Duardum contrariam sententiam docui in 3. part. tract. 5. resol. 81. & docet Bonacina in Bulla Cens. disp. 1. quast. 12. Quæ hic reperitur in tom. 6. tra. 2. punct. 3. num. 3. & ratio est, quia volenti, & consentienti, non fit iniuria, ex l. nemo praesumitur ff. de reg. iur. Deinde quod fauore alicuius inductum est, non debet in ipsius damnum retorqueri, ex l. nulla iuris ratio, ff. de legibus, & tandem, quia plures ex actionibus prohibitis in Bulla, & similiter in cap. felicitis, & in Clem. si quis suadente, nullo modo aptari possunt personæ iniuriæ patienti, sed necessariò requirunt causam efficientem extrinsecam, vt capere, carcerare, detinere, hostiliter insequi, à Diocæsis & terris eiicere. Nemo enim se ipsù eiicit, vel insequitur, &c. ergo eodẽ modo accipiendæ sunt aliæ actiones, vt scilicet, intelligantur sub excommunicatione prohibita, quatenus ab aliis inferuntur aduersus dictas personas Ecclesiasticas. Item si Cardinalis se ipsum percutiens incideret in hanc excommunicationem Bullæ; ergo idem dicendum esset in Canone 9. de his qui veniunt ad Sedem Apostolicam, & in 10. de peregrinis ad Urbem accedentibus, si quis eorum in se ipsum manus inferret contra dispositionem Bullæ. Est enim eadem & par ratio, & tamen nemo id affirmat. Adde quod ego ipse satis etiam probabiliter vbi supra finnaui, Clericum percutientem se ipsum non incurrere excommunicationem cap. si quis suadente, & ita hanc sententiam loquens in specie de Cardinalibus se ipsos percutientibus, docet etiam esse probabilem Alterius de censuris, tom. 1. lib. 5. disput. 12. cap. 3. dub. 2.

Vbi supra in Ref. not. præterea à principio, & in alia eius primæ annot.

RESOL. LXXXIII.

An offendentes Clericos familiares Cardinalium eorum intuitu incidant in excommunicationem Bullæ Censæ? Ex part. 5. tract. 2. Ref. 83.

§. 1. Negatiuè respondet Acofta in Bulla Cruc. 9. 65. Soufa in Bulla Censæ, cap. 12. disputat. 66. num. 3. Duardus lib. 2. can. 11. qu. 10. num. 1. Barbosa in Collect. Doct. tom. 3. in Decr. lib. 5. tit. 9. cap. 5. num. 35. Alterius de cens. tom. 1. lib. 5. disp. 12. cap. 3. dub. 7. & alij afferentes tales non incurrere dictam excommunicationem, etiam si offendant dictos familiares eorum Cardinalibus, ex ipsorum intuitu, & in contemptum, quia censura non ligat vltra mentem conditoris verbis expressam; sed in Bulla exprimentur tantum Cardinales, & non eorum familiares, ergo, &c.

2. Sed est tanta dignitas Dominorum Cardinalium, vt propterea contrariam sententiam docuerit ex Armilla & Vinaldo, Greg. Sayns de cens. lib. 3. cap. 15. num. 3. Sed quicquid sit de hoc, certum est, offendentes Cardinalium familiares incurrere excommunicationem reservatam Summo Pontifici in cap. felicitis, de penis, in 6. & in Bulla Pij V. edita 14. Kal. Ian. ann. 1569. Ita Soufa vbi supra, & Alterius de cens. tom. 1. lib. 2. disput. 12. cap. 3.

RESOL. LXXXIV.

An Cardinales Religiosi statim soluantur à voto paupertatis, & efficiantur Domini reddituum Ecclesiasticorum instar Cardinalium secularium: & ideo superuacaneè consumpta, & in vsus illicitos non teneantur restituere ab ipsis recipientes?

Idem inferitur de Religiosis Episcopis.

Et an Cardinales Religiosi recuperent facultatem te-

standi de rebus suis, quas ex professione Religionis amiserant? Ex part. 5. tr. 2. Ref. 64.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Barbosa in iure Eccles. lib. 1. cap. 3. num. 24. & alij penes ipsum, quibus ego addo Suarez de Relig. tom. 4. lib. 3. c. 19. vbi docet eandem esse rationem de Episcopo ac de Cardinali, sed Episcopus Religiosus non liberatur à voto paupertatis, vt communiter asserunt Doctores, & nouissimè Lopez de Texeda tom. 1. lib. 2. tract. 1. contr. 2. num. 3. ergo neque Cardinalis. Et ita hanc sententiam docet etiam Sanchez in summa tom. 2. lib. 6. cap. 6. num. 34. & amicissimus & doctus Lezana in qq. regul. cap. 17. num. 5. vide etiam Manfredum de Cardin. decis. 154.

2. Verum ego contrariam sententiam probabilem esse existimo, secundum quam dicendum est Religiosum creatum Cardinalem eximi à voto paupertatis, & effici verum dominum reddituum Ecclesiasticorum instar Cardinalium secularium; & ideo superuacaneè consumpta, & in vsus illicitos non teneri restituere, neque ab ipsis accipientes, ad restitutionem strictos esse, & ratio horum omnium est, quia etiam Regulares Episcopi non tenentur amplius ad votum paupertatis: ergo neque etiam effecti Cardinales, quod autè Religiosi ad Episcopatum assumpti soluantur paupertatis voto, ego alibi probabiliter docui, & nunc etiam doceo cum Soto de iust. lib. 7. q. 4. art. 2. Valquez in part. 2. q. 96. art. 4. disp. 165. cap. 8. num. 51. ad finem & num. 104. & in tract. de elemosyna. Pro hac sententia adduxi Petrum Hurtadum de Mendoza, & alios, quibus nunc addo Michaëlem de Palatio, insignem Theologum Salmaticensem, in 4. sentent. disp. 38. disput. 1. & hanc sententiam quoad Episcopos & etiam Cardinales probabilem esse fatentur ipsimet aduersarij, vt Sanchez loco citato.

3. Notandum est tamen quod stando in prima opinione, Cardinales & Episcopi Religiosi licet non sit dominus reddituum Ecclesiasticorum, potest tamen de dictis bonis facere id, quod facere possunt alij Cardinales & Episcopi seculares, neque alia obligatione tenentur: nam quamuis careat dominio illorum, habet liberam & absolutam administrationem, & dominium, quod manet penes Ecclesiam, ita suppositum est eius voluntati, vt quicquid fecerit, tantum habeatur, & validum, quoad dominij transactionem, siue peccet in erogando, siue non, nisi fortè expressa aliqua limitatio, aut conditio in ipsa collatione Episcopatus imponatur, & ita docet Lorca in 2. 2. D. Thom. q. 32. art. 9. sect. 4. disp. 4. mem. 1. num. 31. Granadus in 2. 2. contr. 3. tract. 11. disp. 5. num. 2. & nouissimè Andreas Duuallius in 2. 2. tr. de elem. q. 8. art. 5. in fine. Vnde apparet ex his nimis rigidè contra me & alios viros doctos insurrexisse eruditum Bañez Faiardo in resol. de Episc. Regulari, vt in tract. de elem. dicitur.

4. Non desinam etiam hic apponere id quod docet Laudensis de Card. q. 22. & Cucchus in inst. Can. lib. 2. tit. 4. nu. 111. Cardinales Religiosos recuperare facultatem testandi, & dispensandi de rebus suis, quam ex professione Religionis amiserant.

RESOL. LXXXV.

An Cardinales Religiosi teneantur ad vota qua præter tria substantialia emittuntur in Religionibus iuxta eorum statuta? Ex part. 5. tr. 2. Ref. 65.

§. 1. Vt v. g. in Religione Minorum emittitur quartum votum de seruanda vita quadagesimali,